

СА ЗАЈЕДНИЧКОГ САСТАНКА УПРАВНОГ И НАДЗОРНОГ ОДБОРА ПОЉОПРИВРЕДНО-ШУМАРСКЕ КОМОРЕ

На последњем заједничком састанку Управног и Надзорног одбора одржаном 11. VII 1961. године разматран је извјештај о раду Пољопривредно-шумарске коморе Црне Горе за 1960. год. Како је извјештај у cjелости обухватио и врло успјешно третирао одређену пољопривредно-шумарску проблематику, то је као такав и одобрен уз напомену да су и неке мање гране наше пољопривреде, као живинарство и пчеларство, у њему морале наћи своје одговарајуће мјесто. Поред тога, кроз дискусију су истакнута и нека питања која су од особите важности за даље унапређење пољопривредне и шумарске производње, а која нијесу у извјештају била довољно обрађена. Констатовано је, између осталог:

— да је питање сјеменске службе у нашој Републици врло забрињавајуће, јер не постоји ни једно специјализовано сјеменско предузеће које би обезбјеђивало пољопривредне организације квалитетним сјеменским материјалом. У том смислу је закључено да се на Секцији за ратарство размотри тај проблем и да се поднесе конкретан предлог Управном одбору, како треба ријешити ово питање;

— да служба заштите биља тачкоречи не постоји, те би требало да одговарајући фактори овом питању поклоне већу пажњу и ријеше га према одређеним законским прописима, да се не би десило, као што је то био случај ове године, да нас појава нових болести и штеточина (пламењача на дувану и кромпирова златица) нађе неприправне;

— да има случајева (напр., П. Д. „Капино поље“) да се квалитетан

женски приплодни материјал даје на клање, иако код других пољопривредних организација постоје потребе за таквим материјалом. То представља губитак и за онога ко производи приплодни материјал и за онога коме је он потребан. У том смислу потребно је да организације међусобно више контактирају.

У области шумарске привреде истакнути су неки моментално најактуелнији проблеми и препоручено је:

— да се повећа обим шумско-узгојних радова, који су перспективно везани са производњом сировина за потребе дрвне индустрије;

— да се усклади број расадника и расадничке производње са обимом узгојних радова, што треба да проучи Секција за шумарство;

— да се изврши издвајање сјеменских састојина у циљу обезбјеђења квалитетног сјемена;

— да се размотри могућност отварања средње шумарске школе или пак школе за висококвалификоване и квалификоване раднике у шумарству.

У дискусији се дотакло и питање формирања општинских пољопривредно-шумарских комора. Иако би се тиме побољшала сама служба у Републици, за сада не постоји толико потреба, а нема ни могућности за формирање истих, али у смислу њихове надокнаде требало би проучити могућност формирања нових станица за пољопривреду, активирати друштва инжењера и техничара пољопривреде и шумарства, те успоставити још тјешњи контакт ових са Пољопривредно-шумарском комором.

СА САВЈЕТОВАЊА О ПРОИЗВОДЊИ ПШЕНИЦЕ

Секретаријат за пољопривреду и шумарство Извршног Вијећа у заједници са Пољопривредно-шумарском комором и Републичким савјетодавним центром организовао је 18. IX 1961. године савјетовање са представницима пољопривредних организација и научно-истраживачке службе. Савјетовање је присуствовао и експерт FAO-а за пшеницу проф. O. Bonfiglioli.

Сврха састанка је била, да се на бази измијене искуства стручњака из разних крајева Црне Горе, који су радили на производњи пшенице под разним условима, коригују упутства дата од стране научно-истраживачке службе о пријемни агротехнике и сортименту за производњу високородних пшеница у 1961/62. години, како би се ове јесени већ код саме сјетве створили најповољнији услови за високу производњу.

Кроз дискусију која се развила после поднесених реферата од стране стручњака Пољопривредног института, разматрани су проблеми у вези са предстојећом јесењом сјетвом, како би се на вријеме и у довољним количинама све организације снабдијеле најквалитетнијим сјеменом високородних пшеница, довољном количином вјештачких ђубрива и потребном механизацијом.

Велика пажња у току дискусије посвећена је анализи прошлогodiшње сјетве. У вези са тим узео је учешћа у дискусији и проф. Bonfiglioli. Он се између осталог врло похвално изразио о постигнутим резултатима у овој години, иако су они били нижи од претходних година. На смањење приноса углавном су утицале климатске супротности, које су дошле до изражаја нарочито у прошлој вегетационој години. Из истих разлога овогодишњи приноси су и у Италији подбацили за око 20%, премда тако великих супротности тамо није било као овдје. У свом излагању професор је нагласио да

су се високородне сорте у Црној Гори већ афирмисале те би требало и надаље радити не само на њиховом побољшању већ и на селекцији.

У основи се слаже са процентуалним учешћем појединих сорта у предложеном сортименту; једино би нешто смањено учешће сорте San Pastore (а то чине и остале републике), а повећао учешће других сорта као Etoil de Choisy, Autonomiju, Leonardo, и Leone које спадају у квалитетнију групу, само што је нешто теже доћи до њиховог сјемена. Нарочито је нагласио добра својства сорте Etoil de Choisy, коју би требало сјати на већим површинама, јер је једна од најотпорнијих сорта на хладноћу, а доста је продуктивна. Потребно је обратити нарочиту пажњу благовременој сјетви, јер у прозивном приноси не бити знатно мањи. То су потврдили и огледи у Новом Саду, на којима су при сјетви у новембру добили принос од 13 мц/ха, сличан је резултат добијен и у Македонији. Њу препоручује заједно са сортама San Pastore и Leone на већим пољопривредним добрима, док код приватног сектора препоручује уз сорту San Pastore и Autonomiju, која је доста продуктивна и доброг квалитета, само што нагиње полијегању ако се много ђубри азотом. Како сељаци обично не дају много ђубрива то ово њено својство неће доћи до изражаја. Toudest и Torre Nuova препоручује за планинске предјеле, јер оне поднашају и најлошије услове, а за јужне равничарске терене терде пшенице. Што се тиче доба сјетве нарочито је нагласио, када је сјетве касно за сјетву — онда и не треба сјати озиме сорте, као што је био случај прошле године, када су поједине организације сјале и током децембра па чак и у јануару, јер ће се добити врло лоши резултати. Када смо закаснили са сјетвом из било којих разлога, тада је боље узети неку културу јарог типа.

У погледу предусјева, поврће и лудерка су најбољи, али ако дође и пшеница иза пшенице или јечма (таквих случајева има и у Италији) неће бити велика грешка уколико нема неких болести, штеточина и корова. У том случају потребно је само повећати дозу ђубрива, а земљиште одмах по жетви преорати.

На квалитет сјемена треба обратити посебну пажњу. Ради тога је потребно да се сваке године један дио оригиналног сјемена узима са извора. То би најбоље било, ако би било могућности да се поручи из Италије и да се умножава са великом пажњом.

Количина сјемена треба да буде у сразмјери са култивацијом зем-

љишта, добом сјетве и сортом, јер има сората које се више или мање бокоре. У сваком случају боље је дати више сјемена, јер на количину приноса утиче и број биљака.

На крају савјетовања инж. Душан Асановић секретар Секретаријата за пољопривреду и шумарство Извршног Вијећа захвалио се професору Bonfiglioliu на његовим препорукама и досадашњем раду, а учесницима савјетовања препоручио да тематика коју је стручна служба Црне Горе обрадила, а професор Bonfiglioliu допунио треба да послужи као путоказ даље наше пољопривредне политике у погледу проширења и побољшања високородних пшеница на територији наше Републике.